

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

ב"ה

תיק 1239164/1

בבית הדין הרבני הגדול ירושלים

לפני כבוד הדיינים:

הרב שלמה שפירא

המבקשת: פלונית (ע"י ב"כ עו"ד אליעזר גריסרו)

נגד

המשיב: פלוני (ע"י ב"כ עו"ד שירה חלי גורן)

הנדון: 'סעד דחוף' ו'סעד זמני' – ההבדלים במהותם, באפשרות לבקשם ובתוקף ההחלטות

החלטה

א. המסגרת והמועד שבהם יכולה להידון 'בקשת סעד דחוף' שהוגשה בתיק 'יישוב סכסוך' לפנינו בקשת האישה – האם לאפשר לה לערער על החלטת בית הדין שלא לפסוק מזונות זמניים במסגרת סעד דחוף למזונות בתיק יישוב סכסוך.

הבקשה הועברה לתגובת האב – הבעל המתנגד לבקשה זו.

אחרי העיון בכל החומר שבתיק וטיעוני הצדדים אין אנו יכולים להימנע מלהביע דעתנו שהסכום שמשלם האב מרצונו למזונות שלושת ילדיו סך 1,500 ש"ח הוא סכום נמוך וודאי שאין סכום זה מספק צורכי שלושה ילדים (אפילו הם במשמורת האם רק מחצית הזמן). הדבר אינו מצריך הוכחה כשלעצמו, אך גם הסכום סך 4,300 ש"ח כמזונות הילדים שנקבע בהסכם הפשרה שאושר בעבר בבית המשפט מוכיח שאכן הוסכם כי הסכום שהאב משלם כיום 'מנדבת ליבו' אינו מספק.

עם זאת בנסיבות תיק זה, שבו הוגשה הבקשה ליישוב סכסוך ביום ד' בתמוז תשע"ט (7.7.19), הרי שמועד עיכוב ההליכים במסגרת בקשה זו חלף עבר (למרות פגישת המהור"ת האמורה להתקיים בימים הקרובים, שכן מועדה – אחרי המועד הקבוע בתקנות).

משכך תביעת המזונות אמורה להיות מוגשת כתביעה עצמאית בערכאה שבה תיבחר האם, ולא במסגרת תיק יישוב סכסוך, ומשכך אין מקום להזדקק לבקשה להגשת ערעור בעניינה במסגרת שבה הוגשה.

ב. מהותו ותוקפו של 'סעד זמני' למזונות או החזקת ילדים – השונה מ'סעד דחוף' – שמאפשר החוק לבקש בתקופת עיכוב ההליכים

עיון בתיק בית הדין ובתיקים נוספים שהובאו לפנינו מצריך אותנו להבהיר את מהות הסעדים היכולים להתבקש ברשויות השיפוטיות אחרי חקיקת החוק להסדר התדיינויות בהסדרי משפחה (הוראת שעה), תשע"ה – 2014 (להלן: החוק).

כידוע סעיף 1 לחוק קובע:

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

מטרתו של חוק זה לסייע לבני זוג ולהורים וילדיהם ליישב סכסוך משפחתי ביניהם בהסכמה ובדרכי שלום, ולצמצם את הצורך בקיום התדיינות משפטית, מתוך התחשבות במכלול ההיבטים הנוגעים לסכסוך ובטובתם של כל ילדה וילד.

מטעם זה מנע המחוקק הגשת תביעות כפי שנקבע בסעיף 3(ה) לחוק:

בתקופה של ארבעים וחמישה ימים מיום הגשת בקשה ליישוב סכסוך, או שישים ימים – אם הוארכה כאמור בסעיף קטן (ב)3(3) (להלן: תקופת עיכוב ההליכים), ובעשרת הימים העומדים לרשות הצדדים למתן הודעה כאמור בסעיף קטן (ד), וכן בחמישה-עשר הימים שלאחר תום התקופה כאמור, ובכל תקופה נוספת שהצדדים הסכימו לה בכתב, או בתקופה אחרת שנקבעה לפי סעיף 5(א)5, לא יוכלו הצדדים להגיש תובענה בעניין של סכסוך משפחתי לכל ערכאה שיפוטית ולא תדון ערכאה שיפוטית בתובענה בעניין של סכסוך משפחתי בין הצדדים [...]

עם זאת, מכיוון שלפעמים דחיפות העניין לא מאפשרת השתהות בפנייה לערכאה השיפוטית, סייג המחוקק סעיף זה וקבע מקרים היוצאים מן הכלל שבהם הרשות השיפוטית יכולה, ולעיתים חייבת לתת החלטה, כפי שנקבע בהמשך סעיף זה, בסעיף 3(1) ו-3(2):

(1) על אף האמור בסעיף קטן (ה): לא קבעו הצדדים עד תום תקופת עיכוב ההליכים הסדרים זמניים בהסכמה בעניין מזונות או החזקת ילדים, רשאים הם להגיש בקשה בעניין לערכאה המוסמכת לפי דין.

(2) (1) על אף האמור בסעיף קטן (ה): צד לבקשה ליישוב סכסוך רשאי להגיש בכל עת לערכאה שיפוטית המוסמכת לכך לפי דין בקשה לסעד דחוף בעניין שנקבע לפי סעיף 5, לסעד זמני לשמירת המצב הקיים או לעיכוב יציאה מן הארץ [...]

(4) צו לסעד זמני שניתן לפי סעיף זה יעמוד בתוקפו עד למתן החלטה בעניינו על ידי הערכאה השיפוטית שנקבעה כמוסמכת לדון בתובענה העיקרית לאחר שהוגשו כתבי בידין לפי סעיף 4.

סעיף 3(1) הנזכר מאפשר הגשת תביעה למזונות או החזקת ילדים כ'סעד זמני' בתיק יישוב סכסוך אחרי שתעבור תקופת עיכוב ההליכים, דהיינו "ארבעים וחמישה ימים מיום הגשת בקשה ליישוב סכסוך, או שישים ימים – אם הוארכה כאמור בסעיף קטן (ב)3(3)".

כאמור, התביעה ניתנת להגשה כבר אחרי עבור ארבעים וחמישה יום מיום הגשת הבקשה ליישוב סכסוך. היא ניתנת להגשה מצד כל אחד מבני הזוג, ואף בתוך תקופת חמישה-עשר הימים הנוספים שאחרי תקופת עיכוב ההליכים, המכונים כ'ימי הצינון', שרק לאחריהם ניתנת זכות ראשונית למגיש הבקשה ליישוב סכסוך לבחור בערכאה שבה הוא חפץ שיתברר עניינו. במקרה כזה תיתן הערכאה השיפוטית הכרעה לפי הנוהל שנקבע בתקנה 15 לתקנות חוק זה.

ההחלטה הזמנית למזונות או החזקת ילדים בהתאם לסעיף זה היא החלטה שתוקפה יהיה "עד למתן החלטה בעניינו על ידי הערכאה השיפוטית שנקבעה כמוסמכת לדון בתובענה העיקרית", כהוראת סעיף 3(2)4. אומנם הוראה זו נכתבה כס"ק (4) בתוך סעיף 3(2) העוסק בסעדים זמניים לשמירת המצב הקיים, אך נראה כי היא מתייחסת ונכונה גם ביחס לסעדים הזמניים הנזכרים בסעיף 3(1). שהרי אם לא נאמר כן, אלא נסבור שימיה של ההחלטה לסעדים זמניים שבסעיף 3(1) הם 'כל ימי חייה' של הבקשה ליישוב סכסוך ושדינה להתבטל אחרי עבור שישים יום מיום הגשת הבקשה ליישוב סכסוך, יצא שמדובר בהחלטה זמנית למזונות או

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

החזקת ילדים שתיאורטית יכולה להיות בתוקף לא יותר מחמישה-עשר ימים בלבד, ובאופן מעשי – עקב הזמן הדרוש עד אשר תוגש הבקשה אל הערכאה השיפוטית ועד אשר זו תדון בה ותיתן את החלטה – תהיה החלטת הסעד הזמני עבור ימים בודדים ואולי אף לא יום אחד תספיק להיות בתוקף. על כן הגיוני ומסתבר יותר שכוונת המחוקק בקציבת תוקפו של הסעד בסעיף 3(ז)4 עד למתן החלטה בתובענה העיקרית היא גם לסעד הזמני שבסעיף 3(ו)1.

בפועל נראה כי סעד זמני זה לפי סעיף 3(ו)1 – כמעט שאינו מבוקש בבקשות עורכי דין ובעלי הדין, וספק כמה מהם מודעים לו.

ג. מהותם של 'סעד זמני לשמירת המצב הקיים או לעיכוב יציאה' ושל 'סעד דחוף' שמאפשר החוק לבקש בתקופה זו

דרך נוספת להגשת תביעות לפני המועד שקבע המחוקק היא על פי סעיף 3(ז)1. כמו כן סעיף 5 לחוק הטיל על שר המשפטים חובה לתקן תקנות לביצוע סעיפים 3(ו)1 ו-3(ז)1 הנזכרים כדלהלן:

(3) רשימת עניינים שבהם ניתן להגיש בקשה לסעד דחוף לפי סעיף 3(ז)1, ודרכי הדיון בבקשה לסעד דחוף או זמני לרבות טופס להגשת הבקשה;

(4) קיצור סדרי הדיון במזונות הזמניים והסדרי הראייה הזמניים המוגשים לפי סעיף 3(ו)1, לרבות טופס להגשת הבקשה;

סעיף 3(ז)1 מתייחס לשני סעדים: 'סעד דחוף' ו'סעד זמני', ולא ראי זה כראי זה. והדברים אכן נקבעו בתקנות, אשר חילקו בין בקשה 'לסעד זמני לשמירת מצב קיים או לעיכוב יציאה מן הארץ' לבין בקשה 'לסעד דחוף'. תקנות 10 ו-11 קובעות את דרך הטיפול בבקשה לסעד זמני לשמירת מצב קיים או לעיכוב יציאה מן הארץ:

10. (א) בקשה לסעד זמני לשמירת המצב הקיים לפי סעיף 3(ז)1(1) לחוק (להלן: סעד זמני) ובכלל זה צו לעיכוב יציאה מן הארץ או צו עיקול, תיערך לפי טופס 5 שבתוספת; מזכירות הערכאה השיפוטית לא תקבל בקשה שאינה ערוכה לפי טופס זה; הבקשה תיערך בצורה קצרה ותמציתית ותכלול אך ורק את עיקרי העובדות הדרושות לצורך הדיון בה [...]

11. (א) תשובת המשיב לבקשה לסעד זמני לפי תקנה 10 תוגש בתוך עשרה ימים, בצירוף אסמכתאות ותצהיר; התשובה תיערך בצורה קצרה ותמציתית ותכלול אך ורק את עיקרי העובדות בתגובה לבקשה [...]

(ג) בכפוף לאמור בתקנות אלה יחולו על בקשה לסעד זמני סדרי הדיון ובכלל זה האפשרות למתן סעד זמני במעמד צד אחד אם סדרי הדיון מאפשרים זאת.

ואילו תקנות 12 ו-13 קובעות דרך הטיפול בבקשה לסעד דחוף:

12. (א) צד רשאי להגיש בכל עת לערכאה שיפוטית המוסמכת לכך לפי דין בבקשה לסעד דחוף ערוכה לפי טופס 6 שבתוספת בעניינים האלה:

(1) בקשה לאישור פעולה דחופה רפואית בקטין לרבות בדיקה, טיפול ואשפוז פסיכיאטרי דחופים כשאין הסכמה בין ההורים;

(2) בקשה להנפקת דרכון ולאישור ליציאת קטין לחוץ לארץ לפעילות חינוכית קבוצתית או לצורך אחר שלא היה צפוי קודם לכן כשהיציאה אמורה להתקיים בתוך שלושים ימים ממועד הגשת הבקשה;

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

(3) בקשה לסעד דחוף בעניין מזונות או בעניין הבטחת קשר של קטין עם כל אחד מהוריו, במקרים חריגים שבהם המתנה לפגישת המהו"ת הראשונה תגרום נזק של ממש לצדדים או לילדיהם, לפי העניין;

(4) תובענה דחופה לגירושין כשהנתבע המתגורר מחוץ לישראל נמצא בישראל, או בנסיבות מיוחדות אחרות, והכול ובלבד שהמתנה לתום תקופת עיכוב ההליכים עשויה למנוע את התרת הנישואין.

(ב) לבקשה לסעד דחוף יצורפו אסמכתאות לרבות לעניין הדחיפות; הבקשה והתשובה לה ייערכו בצורה קצרה ותמציתית ויכללו אך ורק את עיקרי העובדות הדרושות לצורך הדיון בהן. הייתה הבקשה לפי תקנת משנה (א)(3) – תכלול אך ורק פרטים בעניין הכנסות הצדדים וצורכי הילדים.

(ג) אין באמור בתקנה זו כדי לגרוע מאפשרות מבקש להגיש בקשה ליישוב סכסוך גם בעניינים המפורטים בה.

(ד) הגיש צד בקשה לסעד דחוף בעניינים המפורטים בתקנת משנה (א)(1), (2) ר(4) או לצו עיכוב יציאה מן הארץ של קטין, יציין בטופס 6 אם הוא מעוניין ליישב את הסכסוך עם הצד האחר בעניינים נוספים ובמקרה כאמור יגיש לערכאה השיפוטית בקשה ליישוב סכסוך.

13. (א) ראתה ערכאה שיפוטית כי לא הייתה דחיפות בבקשה לסעד דחוף, רשאית היא למחוק את הבקשה או להימנע מלדון בה ולהורות למבקש להגיש בקשה ליישוב סכסוך; אם בקשה ליישוב סכסוך הייתה תלויה ועומדת בין הצדדים וטרם חלפה תקופת עיכוב ההליכים תפנה את המבקש ליחידת הסיוע כדי שתידרש גם לעניין שלגביו הוגשה הבקשה לסעד הדחוף.

סעיף 2(א) לתקנות מורה למזכירות ולדיינים לקבוע באיזה מסגרת מוגשת בקשה זו, ומשכך גם את אופן התנהלות ההליך:

לא תקבל מזכירות ערכאה שיפוטית תובענה, לרבות בקשה לסעד זמני, בלא שהוגשה תחילה בקשה ליישוב סכסוך; ואולם בקשות לסעד דחוף לפי תקנה 12(א)(1), (2) ר(4) ובקשה לצו עיכוב יציאה מן הארץ של קטין תקבל מזכירות הערכאה השיפוטית אף בלא הגשת בקשה ליישוב סכסוך.

הרי שנקבע הבלדל בין אופן הגשת בקשה לסעד זמני להגשת בקשה לסעד דחוף – למרות ששני סעדים אלו ודאי דחופים למגיש, המסגרת המשפטית שונה.

ד. ההבדלים בין 'סעד דחוף' ל'סעד זמני' – מתי ובאלו תנאים אפשר לבקשם, ומה תוקפן ומהותן של החלטות בעניינם?

הגשת בקשה לסעד זמני נועדת ל'סעד זמני' בתיק ליישוב סכסוך, ימיה הם כל ימי הליך זה, ותוצאותיה זמניות, עד להחלטה אחרת – כפי שקובע סעיף ז(4) לחוק:

צו לסעד זמני שניתן לפי סעיף זה יעמוד בתוקפו עד למתן החלטה בעניינו על ידי הערכאה השיפוטית שנקבעה כמוסמכת לדון בתובענה העיקרית, לאחר שהוגשו כתבי בידין לפי סעיף 4.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

טעמו של דבר הוא מפני שאם מדובר ב'סעד זמני' 'רגיל' – לשמירת המצב הקיים המלווה להליך 'בקשת יישוב סכסוך' הרי שברור שברגע שההליך העיקרי פג, עם תום תקופת עיכוב ההליכים, ממילא אין עוד מקום לדון בסעד הזמני הכלול באותו הליך עיקרי שתם.

לעומת זאת, הגשת בקשה לסעד דחוף היא למעשה תביעה דחופה שהמחוקק החריג אותה ואפשר את הגשתה שלא במסגרת הפרוצדורה שנקבעה בחוק הסדר התדיינויות ואין היא מזיקה הגשת בקשה ליישוב סכסוך, כפי המוכח מסעיפים 12(ג) ו-12(ד) לתקנות, והיא מאפשרת לדון בתביעה זו במסגרת יישוב סכסוך מחד גיסא, ומאידך גיסא מאפשרת להבהיר שברצון התובע לדון בעניינים אחרים במסגרת החוק להסדר התדיינויות.

'סעד דחוף' בהתאם לסעדים המנויים בתקנה 12(א) לתקנות להסדר התדיינויות בסכסוכי משפחה קובע: "צד רשאי להגיש בכל עת לערכאה שיפוטית המוסמכת לכך לפי דין, בקשה לסעד דחוף" – זאת אם מדובר בבקשה לפי ס"ק (1), (2) ו-(4) לתקנה 12(א) בעניין פעולה רפואית דחופה, הנפקת דרכון ובקשת גירושין דחופה אף ללא הגשת בקשת יישוב סכסוך, אך גם כאשר עם בקשה זו לסעד דחוף הוגשה גם 'בקשה ליישוב סכסוך', בהתאם לתקנה 12(א) ולתקנה 12(ג) לתקנות.

פתרון הבעיה ומתן הסעד ייתר במקרים רבים את הצורך בהכללתו במסגרת יישוב סכסוך או הכרעה נוספת, שהרי הסעד שביקש המבקש התקבל ותביעתו נענתה.

עם זאת סעד דחוף על פי סעיף 12(א)(3), דהיינו סעד דחוף בעניין מזונות או בעניין הבטחת קשר של קטין עם כל אחד מהוריו, מצריך עדיין הגשת בקשה ליישוב סכסוך, וטעמו של דבר מפני שלפעמים גם סעד דחוף זה יכול להינתן בהסכמה באמצעות יחידת הסיוע, ומאופיו של סעד בעניין מזונות ילדים וקשר של הקטין עם הוריו שהוא נוגע למערכת יחסים רחבה יותר שבין ההורים וליישוב הסכסוך בניהם באופן כללי. עם זאת משניתן הסעד הדחוף על ידי הערכאה השופטת, סעד זה יכול להיות גם קבוע, בהתאם להחלטת הדיין או השופט.

לכשנדמה סעדים אלו למי שזקוק לסיוע רפואי שמגיע ל'טרם' או ל'חדר מיון': ברוב הפעמים הוא מקבל עזרה ראשונה דחופה לפתרון זמני של הבעיה ומופנה להמשך טיפול, ומתן פתרון קבוע אצל רופא שיטפל בעניין לאחר זמן. אך מי שמגיע למקומות אלו וצריך טיפול רפואי דחוף ומייד, כגון ניתוח מייד או גיבוס שבר – חייב לקבל התרופה לבעייתו מיידית ואין צורך בהפנייתו לרופא לאחר שניתן פתרון לבעיה.

משכך: 'סעד זמני' לשמירת המצב הקיים הוא כעזרה ראשונה בלבד הניתנת מיידית לזמן עיכוב הביצוע ועד לטיפול בבעיה לגופה בהגעה להסכמה ביחידת הסיוע ואם לא יצלח הדבר אזי בפני הערכאה השיפוטית. לעומת זאת ב'סעד דחוף', שהוא כאמור 'תביעה דחופה' המצריכה מענה מיידית שיפתור את הבעיה, בעיקר במקרים המוזכרים בסעיפים 1, 2 ו-4, הרי שפסק הדין שיינתן אמור יהיה לתת את המענה השלם והקבוע לאותה בעיה ספציפית שהתעוררה, ללא צורך בסעד משפטי נוסף. לפיכך גם המסגרת לטיפול ולמתן הסעד היא כמתן פסק דין בתביעה לגופה ואין מקום להכניסה לחסות בצל הליך יישוב הסכסוך, אלא אם כן הצדדים עצמם ביקשו זאת. לפיכך נקבע בתקנה 13:

ראתה ערכאה שיפוטית כי לא הייתה דחיפות בבקשה לסעד דחוף, רשאית היא למחוק את הבקשה או להימנע מלדון בה ולהורות למבקש להגיש בקשה ליישוב סכסוך.

וכך בדין, שהרי במקרה שכזה על התובע לפעול במסגרת החוק ועל פי הוראת המחוקק.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

לפיכך בכל מקרה חייבים אנו לעיין בדקדקנות אם מדובר כאן בפסיקת "מזונות זמניים במסגרת סעד דחוף", שאז הבקשה תוגש באמצעות טופס 6 והפסיקה תהיה פסיקה סופית. אך צריכים אנו להדגיש שבקשה 'לסעד דחוף' בעניין מזונות הקטינים, הרי שוברת בצידה, שהרי בקשה כזו מדברת, כפי שקובע ס"ק (3) לתקנה 12(א), על:

בקשה לסעד דחוף בעניין מזונות או בעניין הבטחת קשר של קטין עם כל אחד מהוריו, במקרים חריגים שבהם המתנה לפגישת המהו"ת הראשונה תגרום נזק של ממש לצדדים או לילדיהם, לפי העניין.

רק אם אכן עולה חשש סביר שיגרם במקרה זה נזק בלתי הפיך אם לא ייפסקו המזונות, אז תדון הערכאה השיפוטית במתן סעד דחוף (דבר שאינו שכיח כל כך בעניין מזונות). אם אין הדברים כן, הרי אין מקום לתת את הסעד הדחוף, ויש אפשרות לתת "סעד זמני לשמירת המצב הקיים", הרי שאז הבקשה צריכה להיות מוגשת באמצעות טופס 5 וגם הפסיקה תהיה פסיקה זמנית כסעד זמני בתיק ישוב סכסוך ואת הסעד הזמני הזה ניתן יהיה לבקש רק כל עוד ההליך של הבקשה ליישוב סכסוך ועיכוב ההליכים תלוי ועומד, ותוקפה של ההחלטה הזמנית שתניתן יהיה עד שתוגש תביעה אחרת בנושא זה.

ה. יישום הדברים במקרה המסוים שלפנינו

ומן הכלל אל הפרט. עיון בתיק בית הדין האזורי מורה שהפניה הוגשה על גבי טופס 6 דהיינו כסעד דחוף, בסעיף 7 לבקשה נכתב שהדחיפות היא מחשש שייגרם נזק בלתי הפיך בגין אי פסיקת המזונות. הבקשה הועברה לתגובת האב ולאחר מתן תגובתו קבע בית הדין כדלהלן:

לאור העובדה שהאיש הסכים להעביר מזונות חלקיים גם טרם פסיקה כמובא בסעיף 14 לתגובתו, ולאור העובדה שהאישה משתכרת כשמונת אלפים ש"ח ובנוסף מקבלת 1,500 ש"ח דמי שכירות הבית וכן קצבת ילדים, בית הדין סבור שאין עילה המצדיקה מתן סעד דחוף למזונות אישה וילדים לעת הזאת.

כמו כן לגבי הסדרי שהות: על הצדדים להגיע לתיאום ובמידת הצורך לבקש הפניה ליחידת הסיוע.

לאור האמור, על המזכירות לסגור את התיקים.

בנסיבות אלו פעל בית הדין על פי תקנה 13 ומחק את הבקשה לסעד דחוף, וודאי שאין מקום להתערב בשיקול דעתו, שהרי על פי הנתונים שהוצגו בפניו אין חשש לנזק בלתי הפיך בזמן המוגבל שעד תום תקופת עיכוב ההליכים, שלאחריה אפשר יהיה להגיש תביעה עיקרית בנדון. לכן צדק בית הדין קמא, ובקשה שכזו למתן סעד דחוף אמורה להימחק, שהרי בנסיבות העניין אין להתריג תביעה זו מהוראות החוק להסדר התדיינויות בסכסוכי גירושין. עם זאת, אם העניין דחוף לדעת התובעת והוא הכרחי לשם 'השאת המצב הקיים', הייתה אפשרות בידה לפעול גם על פי חוק זה ולהגיש בקשה לסעד זמני, כפי הגדרת המחוקק ובהתאם לטופס 5, שאף אם הוא דחוף למגיש אין הוא הסעד הדחוף עליו דיבר המחוקק, אלא המקרה שבו אפשר להגיש בקשה לסעד זמני.

בין כך ובין כך מאחר שבמקרה דנן, תמה כבר תקופת עיכוב ההליכים ואין עוד מקום לפגישת מהו"ת במסגרת ההליך – הרי שאין עוד מקום להגיש בקשה לסעד דחוף בעניין מזונות הקטינים ויש להגיש סעד זה כתביעה רגילה, במסגרת הערכאה המוסמכת לעניין

לאור האמור אני דוחה בקשת רשות הערעור, ומורה לסגור את התיק.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

ו. שורש הטעות ואי ההבחנה בין המונחים השונים

בשולי הדברים חובתנו להבהיר שהטעות שטענה המערערת בהגשת ערעורה משותפת להבנתנו, לרבים וטובים, והיא נובעת כנראה מאי־הבהירות בלשון החוק והתקנות.

החוק כולל שני הליכים השונים זה מזה במהותם אך שניהם הוכתרו על ידי המחוקק בשם 'סעד' – 'סעד דחוף' ו'סעד זמני'.

הביטוי 'סעד' – אף שמבחינה משפטית טהורה הוא יכול להתאים גם לכינויה של תביעה עיקרית – הרי שעל פי רוב הוא משמש כביטוי למתן החלטה משנית וזמנית בתיק הניתנת כסעד ותמך לתביעה עיקרית. זאת ועוד: רבים המקרים בהם עורכי הדין מוסיפים לבקשותיהם את התיאור 'דחוף', ובעקבות כך נוצר לנו יצור כלאיים שאנו נתקלים בו רבות, 'סעד זמני דחוף'.

אולם לאמיתו של דבר, על אף ששם דומה, הרי כאמור מדובר בשני הליכים השונים במהותם ובתכליתם: 'הסעד הזמני' הוא סעד עזר להליך העיקרי במסגרת 'הבקשה ליישוב הסכסוך' ואשר בא לשם שמירת המצב הקיים בתקופת עיכוב ההליכים כדי לאפשר לצדדים להתפנות ליישוב הסכסוך ביניהם בדרכי שלום והסכמה. ואף שסעד זה דחוף מבחינת מגיש הבקשה, אין הוא נכלל בכלל הסעד הדחוף שבחוק זה. לעומתו, 'הסעד הדחוף' הוא למעשה 'תביעה דחופה', מסגרת עצמאית של תביעה בעניין ממוקד שאינו יכול להמתין לסיום תקופת עיכוב ההליכים הדרוש מתן פסק דין בעניין, ואינו סעד משני הנספח להליך יישוב הסכסוך. לכן לא חלות עליו ההגבלות שנקבעו בהליך יישוב הסכסוך.

נראה כי ראוי היה למחוקק להקל על המתדיינים ועל עורכי הדין ולכנות את ההליך 'תביעה דחופה' ולא 'סעד דחוף', ומומלץ שכך יעשה בעת עדכון ותיקון החוק הקבוע להסדר התדייניות בסכסוכי משפחה האמור להיעשות בקרוב.

ניתן לפרסם החלטה זו לאחר השמטת שמות הצדדים.

ניתן ביום ל' בתשרי התש"ף (29.10.2019).

הרב שלמה שפירא

עותק זה עשוי להכיל שינויי ותיקוני עריכה